

NOORDWIJK LATER

Hij staat er nog. In het hoger gelegen Noordwijk. Op een sokkel aan de rand van het water.

Albert Verwey, dichter. 1865 – 1937

*Ik was de zeventig nabij
toen Wenckebach mij bootste in klei
en daarna gieten deed in brons
tot eeuwge duur van bouw en frons.
Hij gaf het beeld wat mij ontging:
een zijn zonder verandering.*

Aan de andere kant, het westen, is het water hoog tegen de duinrand gestegen. De vroegere bewoners van De Zuid hebben zich reeds lang teruggetrokken in de veilig afgesloten resorts van Apeldoorn aan Zee. Stuifzand en helmgras hebben het gekunstelde grasveld aan de noord-boulevard herwonnen. Daar kijkt het grove mannengelaat van een gehelmde soldaat nog landinwaarts: het bronzen beeld van koningin Wilhelmina, destijds met heimelijke humor gebootst door Kees Verkade, staat met de voeten in het zand. De talloze oudjes die zijn ondergebracht in de voormalige hotels worden naar buiten gerold. Zij genieten van de weldadige zon van het mediterrane klimaat. De “upgrading” van Noordwijk is roemloos ten onder gegaan nadat Amerika het gehele Midden-Oosten had veranderd in een groot Palestina. Daarop volgde het opblazen van de Kanaaltunnel, van de olieopslag in het Botlekgebied en van de schotels van het afluistercentrum in de Zoutkamp. Daarna kwam de Amerikaanse invasie in Scheveningen. Jawel, het vaste land van Nederland heeft trots de beoogde sterstatus verworven in de Amerikaanse vlag. Maar de angst regeert. Code rood is permanent van kracht.

Dit alles deert de bewoners van Noordwijk In Zee niet. Integendeel. Een zwerm kunstenaars van onaantastbare leeftijd heeft zich gevestigd op de smalle, droog-gebleven strook duinland. Er is een permanent schilderfestival gaande. Stand-up comedians en toneelspelers wisselen elkaar af in Theater De Muze. Jazzmuzikanten spelen jam sessions op de voormalige terrassen. De bewoners van de vroegere Willem vd Bergh Stichting zijn geheel in de kunstenaarsgemeenschap geïntegreerd. Zij horen erbij en maken prachtige primitieve en abstracte schilderijen. Muzikaal als zij zijn, luisteren ze tot diep in de nacht gefascineerd naar eindeloze jam sessions. Hun verzorgers zijn ook op het duineiland gebleven. Zij weten van aanpakken en hebben het hart op de juiste plaats. Waar zouden ze anders heen moeten. Op het vaste land, dat in het oosten ligt, wordt juist hún menslievende werk het laagst gewaardeerd en het slechtst betaald. Wie werkzaam is in de zorgsector voelt zich daarom beter thuis in het sociale klimaat van het kunstenaarseiland. Ook de deportatiebestendig-gebleken illegalen die op Noordwijk In Zee een plekje hebben gevonden, zijn harde werkers en ze zijn met weinig tevreden. Wat een weldaad. Eindelijk voelen zij zich geaccepteerd.

Het materiële bestaan is eenvoudig. Een gewone boterham smaakt beter dan kaviaar en water blijkt uiteindelijk de heerlijkste drank. De inkomsten zijn gering. Er varen dagelijks bootjes binnen met kunstminnende kijkers en luisteraars die in natura betalen voor theatervoorstellingen en jazzconcerten. Velen ruilen graag levensbenodigdheden tegen de unieke schilderijen die door de kunstenaars op het eiland gemaakt worden. Mooie kunstwerken gaan ook naar doktoren, tandartsen en specialisten die het eiland met enige regelmaat bezoeken. Over het algemeen is de gezondheid van de vaste bewoners van het eiland trouwens goed. Het zachte klimaat, dat de stijging van de zeespiegel heeft veroorzaakt, draagt veel bij aan het welbevinden. Het eenvoudige leven mist zijn uitwerking niet. Men eet

karig en leeft tevreden met gelijkgestemden op een eilandje van niks, door het water afgeschermd van een krankzinnige, dolgedraaide wereld. Wie zijn levenseinde ziet naderen, blaast liever omgeven door zorgzame mensen hier zijn laatste adem uit dan zich uit te leveren aan de euthanasiedwang die op onverzekerden wordt uitgeoefend in de ziekenfabrieken op het vaste land.

Kijk. Een oud mannetje loopt stram maar vastbesloten met zijn saxkoffertje naar Theater De Muze. Hij is nog lang niet uitgespeeld. Laat hem maar genieten. Nog even is zijn leven een feest. In het westen zakt de zon naar de horizon.

Het beeld van Albert Verwey staat er nog. Op een sokkel aan de oostelijke rand van het eiland. *Een zijn zonder verandering*. Als hij zijn kop een kwartslag kon draaien, zou hij uitkijken op de oude kerk van het verzonken Noordwijk Binnen. De toren steekt als een potlood boven het water uit. Grijs als grafiet wijst de punt naar de onbeschreven hemel.

Bob Rigter